

Raport z wykonania w 2024 roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Realizacja zadań związanych z promocją zdrowia, zapobieganiem używaniu substancji psychoaktywnych i rozwiązywaniu problemów wynikających z ich używania i uzależniania się od nich, należy do zadań własnych gminy. W 2024 r. wyżej wymienione działania prowadzone były w oparciu o przyjęty uchwałą nr LXX/732/23 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 30 listopada 2023r. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026r., którego źródło finansowania stanowią środki finansowe pochodzące z dochodów budżetu gminy z rocznych opłat za wydanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2023. poz. 2151).

Dochód gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych planuje się na podstawie oświadczeń za rok ubiegły. Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej Trzcianki w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok, wydatki na działania związane z profilaktyką zaplanowano w kwocie 770 000,00 zł. Łączne wpływy uzyskane z tytułu korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosły 640 078,97 zł., ponadto uzyskano środki finansowe w wysokości 156 448,25 zł pochodzące z opłat za sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Program realizowany był przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) przy współpracy z instytucjami takimi jak Sąd, Policja, Centrum Usług Społecznych, szkoły i placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe.

Podstawowym zadaniem i głównym celem GKRPA jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, zmiany struktury ich spożywania oraz zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększenie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi.

Do zadań priorytetowych gminy Trzcianka określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok. należały:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zagrożonych tymi uzależnieniami i uzależnieniami behawioralnymi.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochron przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych

zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4.Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i behawioralnych.

5.Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

6.Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

7.Ograniczanie dostępu do alkoholu.

W dokumencie zaprezentowano najważniejsze działania wynikające z zadań przyjętych w programie, wraz z opisem merytorycznym, efektami, wskaźnikami i przykładowymi kosztami.

Poniższa tabela przedstawia rynek napojów alkoholowych na terenie gminy Trzcianka (stan na 31.12.2024 r.)

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	51 punktów
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	19 punktów
Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w 2024 roku	23 zezwolenia
Liczba zezwoleń wydanych przedsiębiorcom, których działalność polega na dostarczaniu żywności na imprezy zamknięte organizowane w czasie i miejscu wyznaczonym przez klienta, w oparciu o zawartą z nim umowę, wydanych w 2024 roku	0 zezwoleń
Liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych ważnych w 2024 r.:	
- przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy):	141 zezwoleń
- przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	35 zezwoleń
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w 2024 roku:	
- przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy):	14 zezwoleń
- przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	11 zezwoleń

Zadania realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Działania z zakresu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zagrożonych tymi uzależnieniami prowadził Punkt Pomocy Kryzysowej.

Specjaliści (psychologowie, terapeuci uzależnień i współuzależnienia) zatrudnieni w Punkcie Pomocy Kryzysowej zwanym dalej PPK, odbyli łącznie - 786 konsultacji indywidualnych, z których skorzystało 227 osób z 206 rodzin.

Odbyło się 11 sesji 3 godzinnych dla współuzależnionych oraz 3 spotkania o charakterze warsztatowym dla DDA, DDD/Dorosłe Dzieci Alkoholików, Dorosłe Dzieci Dysfunkcyjne/.

Udzielający konsultacji specjaliści to:

- Specjalista psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia – Alicja Kozuchowska z Piły,
- Psycholog - Katarzyna Wierzińska z Wałcza,
- Psycholog – Wawrzyniec Standowicz z Trzcianki,
- Psycholog – terapeuta Justyna Olejniczak z Gnieźna,
- Instruktor terapii uzależnień - Henryk Januchowski z Gnieźna.

Konsultacje dla osób uzależnionych prowadzone były w formie sesji indywidualnych, a dla osób współuzależnionych w formie sesji indywidualnych oraz zajęć grupowych raz w miesiącu.

Wsparciem psychoterapeutycznym objęte były osoby uzależnione głównie od alkoholu oraz od innych substancji psychoaktywnych / potocznie zwanych narkotykami, lekami, dopalaczami/, osoby uzależnione „krzyżowo” inaczej określane jako pacjenci z problemem politoksykomanii oraz osoby współuzależnione, z zaburzeniami behawioralnymi, z doświadczeniami kryzysu, okolicznościowych zdarzeń wywołujących skutki traumatyczne / wypadki, śmierć, przemoc itp)

Osoby korzystające z oferty Punktu Pomocy Kryzysowej zgłaszały się:

- dobrowolnie,
- zobowiązani przez pracowników socjalnych,
- byli kierowani przez kuratorów sądowych w ramach postanowień zobowiązujących do leczenia odwykowego, na podstawie wyroków sądowych w sprawach karnych I rodzinnych,
- byli zgłoszeni w ramach współdziałania instytucji na podstawie ustawy o przemocy; Komisariat Policji zgłaszał informacje o interwencjach domowych wobec osób stosujących przemoc pod wpływem alkoholu – tzw. „Niebieskie Karty” czy jako uczestnicy objęci pracami Zespołu interdyscyplinarnego.

Osoby korzystające z pomocy, miały możliwość pozyskania wiedzy teoretycznej, uczyły się nabywania umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życia codziennego, odbudowania poczucia własnej wartości, naprawy więzi rodzinnych i poprawy funkcjonowania w rolach społecznych, zasad współżycia rodzinnego I społecznego.

Część osób uzależnionych podejmowała leczenie w ośrodkach stacjonarnych, i tam była kierowana – Zakład Leczenia Uzależnień - Charcice, Piecewo, Złotów, po czym kontynuowała terapię w PPK w systemie niestacjonarnym w formie konsultacji psychologicznych i sesji terapeutycznych.

Poradnictwo psychologiczne dotyczyło następujących problemów:

- a/ działania korygujące dysfunkcje z powodu uzależnienia i współuzależnienia w związkach małżeńskich i partnerskich,
- b/ edukacja i wspieranie ofiar doświadczających i stosujących przemoc,

- c/ konsultacje i poradnictwo dla młodzieży oraz rodziców z powodu problemów wychowawczych w rodzinie i szkole,
d/ wspieranie konstruktywnych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich w rodzinach problemowych z nadzorem kuratora sądowego i asystenta rodziny,
e/ reakcje na stres i wydarzenia traumatyczne.

Liczba udzielonych porad i konsultacji indywidualnych przedstawiała się następująco:

	Katarzyna Wierzińska	Alicja Kożuchowska	Wawrzyniec Standowicz	Henryk Januchowski	Justyna Olejniczak	Razem
Ilość porad:	151	121	168	233	113	786
Liczba rodzin	38	31	42	66	29	206
- miasto	32	28	35	51	20	166
- wieś	6	3	7	15	9	40
Liczba osób:	42	38	46	69	32	227
- kobiety	35	30	26	25	15	131
- mężczyźni	7	2	20	44	17	90
-dzieci do 18 lat	7	0	2	0	4	13
Uzależnieni - Alkohol	3	2	9	58	15	87
Uzależnieni - inne substancje psychoaktywne	0	0	0	7	6	13
Przemoc	3	4	8	2	0	17
Inne problemy psychologiczne*	35	31	35	2	10	113

*przemoc w rodzinie, problemy szkolne, wychowawcze, zaburzenia zachowania, współuzależnienie, DDA, DDD, itp.

W Punkcie Pomocy Kryzysowej co miesiąc spotykał się zespół interwencyjno – motywacyjny GKRPA, który przeprowadzał rozmowy motywacyjne z osobami nadużywającymi alkoholu oraz sprawcami przemocy domowej.

Obecni na rozmowach każdorazowo byli informowani o możliwościach leczenia odwykowego oraz skutkach zdrowotnych, prawnych i społecznych nadużywania alkoholu jak i stosowania przemocy. Część z nich została skierowana na cykl konsultacji z terapeutą uzależnień lub psychologiem.

Rozmowy motywacyjne

Osoby zaproszone	Osoby obecne na rozmowie	kobiety	mężczyźni	miasto	wieś	Postanowienia sądowe o leczeniu	Konsultacje w PPK
55	30	18	37	43	12	10	23

Pracownik PPK uczestniczył w:

- pracach grup roboczych powoływanych przez Zespół Interdyscyplinarny,
- posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego,
- motywacji osób zgłoszonych z powodu nadużywania substancji psychoaktywnych,
- posiedzeniach GKRPA,
- współpracuje z instytucjami takimi jak Sąd, Policja, Instytucje Oświatowe, placówki Służby Zdrowia, inne Ośrodki Pomocy Społecznej,
- na bieżąco prowadzi dokumentację osobową klientów.

Koszt funkcjonowania punktu informacyjno-konsultacyjnego wyniósł 219.644,75 zł.

Zadanie priorytetowe nr 2 „Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie” obejmowało współpracę z zespołem interdyscyplinarnym na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz udzielenie organizacjom pozarządowym dofinansowania na organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Trzcianka. Poniższa tabela przedstawia działania oraz koszty realizacji zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Liczba dzieci, które uczestniczyły w zorganizowanych formach wypoczynku	Koszt całkowity zadania	Wartość przyznanej dotacji	Wkład własny finansowy, środki pochodzące z innych źródeł, wkład osobowy i rzeczowy organizacji	Kwota wykorzystanej dotacji
Miejski Klub Sportowy „Lubuszanin” w Trzciance	II Halowy Turniej Piłki Nożnej Lubu Winter Cup 2024 o Puchar Burmistrza Trzcianki	289	8000,00 zł	4.000,00 zł	4.000,00 zł	4 000,00 zł

Trzcianiecki Klub Karate	Organizacja Mikołajkowego Turnieju Kata pod hasłem „Karate TAK, używki NIE”	130	10.068,00 zł	4.000,00 zł	6.068,00 zł	4.000,00 zł
Trzcianiecki Klub Karate	Udział zawodników Trzcianieckiego Klubu Karate w obozie rekreacyjno-sportowym pod hasłem „Karate TAK, używki NIE”	20	28.000,00 zł	6.000,00 zł	22.000,00 zł	6.000,00 zł
Stowarzyszenie Oświatowe Wspomagające Rozwój Dzieci i Młodzieży	Wypoczynek dzieci i młodzieży z gminy Trzcianka	56	23.516,70 zł	7000,00 zł	16.516,70 zł	6622,00 zł
Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Wielkopolskiego Oddział Miejsko-Powiatowy „Anioły” w Trzciance	Półkolonie z WOPR „Anioły”	14	8000,00	8000,00	0,00	3,733,33 zł
RAZEM		509	77.584,70 zł	29.000,00 zł	48.584,70 zł	24.355,33 zł

W ramach zadania „Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo –wychowawczych i socjoterapeutycznych” realizowano programy profilaktyczne, pozalekcyjne zajęcia sportowe oraz prowadzono świetlice wychowawczo-opiekuńcze.

W gminie Trzcianka w 2024 roku funkcjonowało 6 świetlic opiekuńczo-wychowawczych zlokalizowanych w następujących miejscowościach: Runowo, Siedlisko, Radolin, Stobno, Stradun, Pokrzywno. Zajęcia odbywały się 1-3 razy w tygodniu i uczestniczyło w nich 160 dzieci. Dzieciom zapewniono posiłek. Świetlice zostały wyposażone w artykuły biurowe, materiały plastyczne, gry oraz materiały edukacyjne, niezbędne do pracy z dziećmi i młodzieżą. Poza zajęciami cyklicznymi, dzieci z gminnych świetlic uczestniczyły w spotkaniu mikołajkowym, podczas którego miały możliwość obejrzenia filmu „Renifer Niko i zaginione sanie Mikołaja” . Koszt funkcjonowania świetlic w roku 2024 wyniósł 76 962,49zł.

Ponadto w 2024 r. podjęto działania związane z modernizacją świetlicy wychowawczej w Straduniu. Wydatki na ten cel wyniosły 500 000,00 zł.

W 2024 roku ze środków gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych wydatkowano kwotę 59 000,00zł.

Na organizację i prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych, w tym kampanii społecznych dostosowanych do różnych grup społeczeństwa w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, promujących aktywny, bezpieczny i trzeźwy sposób spędzania wolnego czasu wydatkowano kwotę 37 013,88 zł.

W 2024 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych koordynowała przeprowadzenie 4 programów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego.

1. „Spójrz inaczej”- celem programu jest kształtowanie osobowości dzieci, rozwijanie ich umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, mogącymi powodować sięganie po alkohol, narkotyki i inne szkodliwe dla zdrowia substancje oraz stosowanie agresji;
2. „Unplugged” - celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych – tytoniu, alkoholu, narkotyków oraz ograniczenie rozwoju intensywności używania, tj. przejścia od fazy używania eksperymentalnego do fazy używania problemowego;
3. Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie”– celem programu jest opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród dzieci oraz ograniczanie problemów związanych z piciem alkoholu poprzez wzmacnianie rodzinnych, indywidualnych i rówieśniczych czynników chroniących;
4. „Przyjaciele Zippiego”- program ma na celu wyposażenie małych dzieci w podstawowe kompetencje społeczno – emocjonalne, które pomagają radzić sobie w sytuacjach trudnych. Celem programu jest troska o zdrowie, dobre samopoczucie i dobre funkcjonowanie małych dzieci, a także zapobieganie problemom w przyszłości poprzez wyposażenie dzieci w podstawowe umiejętności życiowe, społeczne i emocjonalne, radzenia sobie z trudnościami, ze zmianą i stratą oraz rozwiązywania konfliktów.

Ponadto w szkołach realizowano program „Spójrz inaczej na agresję” ,którego głównym celem jest pogłębienie wiedzy i refleksji na temat złości, agresji i przemocy oraz uczenie się konstruktywnych sposobów reagowania wobec nich, a także zapobieganie zachowaniom ryzykownym i destrukcyjnym, poprzez rozwijanie kluczowych umiejętności psychospołecznych i kształtowanie prawidłowych relacji z rówieśnikami.

Poniższa tabela przedstawia informacje dotyczące uczestników programów

Realizacja Programu Unplugged	104 uczniów	6 nauczycieli
Realizacja Programu Przyjaciele Zippiego	136 uczniów	7 nauczycieli
Realizacja Programu Spójrz Inaczej	676 uczniów	26 nauczycieli
Realizacja Programu Spójrz Inaczej na Agresję	291 uczniów	12 nauczycieli
Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie”	37 uczniów	3 nauczycieli

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w poprzednim roku otrzymała dwa dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

1. Pierwsze dofinansowanie w kwocie 22 400, 00 zł na realizację projektu pn. „II Trzecie Dni Profilaktyki – czas na zdrowie!”. W ramach projektu odbyły się następujące wydarzenia:
 - a) Warsztaty dla wychowawców i nauczycieli szkół podstawowych pt: „Rodzice – nauczyciele, o dobrej współpracy z rodzicami”,
 - b) Warsztaty dla uczniów pt: „Cyberprzemoc, e-uzależnienia, seksting – problemy nastolatków w Internecie”,
 - c) Spotkanie w formie wykładu dla rodziców: „Fonoholizm i higiena cyfrowa – jak zapobiegać e-uzależnieniom”,
 - d) Warsztaty dla rodziców z dziećmi pt: „Higiena cyfrowa i kodeks ekranowy – warsztaty kreatywne dla dzieci i dorosłych”,
 - e) Szkolenie skierowane do dyrektorów i nauczycieli jednostek oświatowych, pedagogów i psychologów szkolnych nt: „Wczesna interwencja kryzysowa – procedury reagowania w szkole”,
 - f) Warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy wśród młodzieży, rozwiązywania sytuacji konfliktowych i samoakceptacji dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

W ramach dofinansowania udało się zrealizować wszystkie zaplanowane działania:

- 1) W ramach warsztatów dla pracowników szkół podstawowych pt: „Rodzice – nauczyciele, o dobrej współpracy z rodzicami” prowadzonych przez dr Danutę Kielnik odbyły się 2 spotkania w terminach 7 – 8 czerwca 2024 r. w Szkole Podstawowej nr 3 w Trzecie oraz 4 - 5 października 2024 r. w Szkole Podstawowej nr 2 w Trzecie.
- 2) W ramach warsztatów dla uczniów pt.: „Cyberprzemoc, e-uzależnienia, seksting - problemy nastolatków w Internecie” przeprowadzonych przez Fundację Dbam o Mój Zasięg zrealizowano 10 warsztatów w dniach 18 – 20 września 2024 r. w 5 szkołach:
 - Szkoła Podstawowa nr 1 im. Juliusza Słowackiego w Trzecie – 1 warsztat,
 - Szkoła Podstawowa nr 2 im. Władysława Broniewskiego w Trzecie – 3 warsztaty,
 - Szkoła Podstawowa nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Trzecie - 3 warsztaty,
 - Katolicka Szkoła Podstawowa im. św. s. Faustyny Kowalskiej w Trzecie – 2 warsztaty,

- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Łomnicy – 1 warsztat.
- 3) W ramach spotkania w formie wykładu dla rodziców „Fonoholizm i higiena cyfrowa – jak zapobiegać e-uzależnieniom” prowadzonego przez dr Macieja Dębskiego odbyło się jedno spotkanie w dniu 23 października 2024 r. w sali konferencyjnej Hali Sportowo-Widowskiej w Trzciance.
 - 4) W ramach warsztatów dla rodziców z dziećmi pt.: „Higiena cyfrowa i kodeks ekranowy - warsztaty kreatywne dla dzieci i dorosłych” realizowanych przez fundację Dbam o Mój Zasięg odbyły się 2 warsztaty dla rodziców i ich dzieci w dniu 24 października 2024 r. w sali konferencyjnej Hali Sportowo-Widowskiej w Trzciance.
 - 5) W ramach szkolenia skierowanego do dyrektorów i nauczycieli jednostek oświatowych, pedagogów i psychologów szkolnych nt.: „Wczesna interwencja kryzysowa – procedury reagowania w szkole” prowadzonego przez dr Romualdę Kosmatkę odbyło się 1 spotkanie w dniu 28 października 2024 r. w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Trzciance.
 - 6) W ramach warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy wśród młodzieży, rozwiązywania sytuacji konfliktowych i samoakceptacji realizowanych przez „Gabinet Osobowości” – Terapie Rozwojowe pod przewodnictwem pana Przemysława Wojnarowskiego odbyły się 3 warsztaty w 2 szkołach: Zespół Szkół im. H. Sienkiewicza w Trzciance w dniu 4 października 2024 r. (2 grupy warsztatowe) oraz Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Trzciance w dniu 17 października 2024 r. (1 grupa warsztatowa).
2. W ramach drugiego dofinansowania w kwocie 14 2027,00 zł na realizację rekomendowanych programów profilaktycznych ujętych w Systemie rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, opartych na naukowych podstawach w placówkach oświatowych gminy Trzcianka przeszkolono realizatorów Programu Wspomagania Rozwoju Psychospołecznego Dzieci Nieśmiałych oraz zrealizowano dwie edycje programu Fred Goes Net.

W ramach dofinansowania udało się zrealizować wszystkie zaplanowane działania:

- 1) Program Wspomagania Rozwoju Psychospołecznego Dzieci Nieśmiałych – w dniach 28 – 30 listopada 2024 r. zrealizowano 3-dniowe szkolenie dla pedagogów

i psychologów szkolnych przygotowujące ich do roli realizatorów Programu. Przeszkolono realizatorów z następujących placówek:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Juliusza Słowackiego w Trzciance,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Władysława Broniewskiego w Trzciance,
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Mikołaja Kopernika w Trzciance,
- Szkoła Podstawowa im. im. Miłośników Przyrody w Siedlisku,
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Łomnicy.

Szkolenie prowadzone było przez twórczynię programu – panią dr Małgorzatę Zabłocką. W ramach szkolenia zrealizowano 3 moduły:

- 1: Tworzenie uczestnikom szkolenia warunków do pogłębienia wiedzy na temat specyfiki funkcjonowania dzieci nieśmiałych oraz przyczyn nieśmiałości.
- 2: Tworzenie uczestnikom szkolenia warunków do rozwijania kompetencji ważnych dla budowania dobrych relacji z dziećmi nieśmiałymi.
- 3: Tworzenie uczestnikom szkolenia warunków do rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć z dziećmi nieśmiałymi wg rekomendowanego programu.

Uczestnicy po ukończonym szkoleniu otrzymali certyfikaty i rekomendacje do prowadzenia zajęć z dziećmi nieśmiałymi.

Fred Goes Net – program dla osób młodych (między 13 a 19 rokiem życia), które używają alkoholu lub środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny lub szkodliwy. Program zrealizowany został w dwóch edycjach (w listopadzie 2024 r. i w grudniu 2024 r.).

W gminie Trzcianka rozpoczęto w 2024r., realizację programu „Fred Goes Net” z zakresu profilaktyki selektywnej. Celem programu Fred Goes Net jest przeciwdziałanie rozwojowi uzależnienia od narkotyków i alkoholu. W roku 2024 objęto wsparciem 11 młodych osób.

Sprawozdanie p. Macieja Górskiego z realizacji programu Fred realizowanego w dwóch grupach:

- pierwsza: 28.11.2024 i 30.11.2024
- druga: 18.12.2024 i 19.12.2024

Instytucja zgłaszająca:

Szkoła: 11, Policja: 0, Sąd/kurator:0, Rodzina:0, Inne:0

Sytuacja mieszkaniowa:

Mieszka z rodzicami: 6 osób.

Mieszka w instytucji: 5 osób

Wiek:

15 lat – 8 osób
16 lat- 2 osoby
17 lat- 1 osoba

Powód skierowania do programu:

Problem używania alkoholu: 5 osób

Problem używania narkotyków: 4 osoby

Problem używania alkoholu i narkotyków: 2 osoby

Wnioski i obserwacje realizatora:

Ze względu na różnorodność uczestników (druga grupa to wychowanki MOS) wnioski o obserwacje należy zróżnicować osobno dla każdej z grup. Pierwsza grupa ujawniła pewne problemowe kwestie dotyczące zamieszkania – albo były to rodziny niepełne lub też jeden z rodziców pracujący w delegacjach za granicą. Może to wskazywać na pewne trudności w sytuacjach, gdzie obowiązki wychowawcze realizuje jeden rodzic, co może powodować pewną niewydolność w zakresie profilaktyki zagrożeń dotyczących okresu nastoletniego, w tym używania alkoholu/narkotyków. Ponadto młodzież wskazywała na łatwą dostępność narkotyków w mieście, ale również alkoholu, napojów energetycznych i papierosów (sieć sklepów Żabka – relacje towarzyskie ze sprzedawcami). Pojawiły się również głosy, iż brakuje oferty odnośnie konsultacji dot. Substancji oraz problemów nastoletniej grupy rówieśniczej skierowanej typowo dla nich.

Druga grupa składała się z uczestniczek używających problemowo oraz w części wykazującej już znamiona uzależnienia. Wskazywały na problem z dostępnością dotyczącą konsultacji terapeutycznych związanych z uzależnieniem – z własnych obserwacji uważam, iż jest taka potrzeba, gdyż można prowadzić zajęcia terapii uzależnień w warunkach MOS, niekoniecznie wysyłając do Ośrodka Leczenia Uzależnień (tzw. Oferta pośrednia).

Odbiór zajęć w każdej z grup był pozytywny, młodzież bardzo aktywna. Pierwsze oczekiwania po rozpoczęciu zajęć były dość stereotypowe, gdzie spodziewano się „nudnych wykładów” i „ględzenia”. Odpowiedzi dotyczące używania substancji/alkoholu znacznie się różniły od tych podawanych w wywiadzie wstępnym a stanem faktycznym, który ujawnił się w toku zajęć. Część młodzieży wyrażała żywą chęć kontynuacji zajęć, co może sugerować potrzebę oferty grup warsztatowych/wsparcia o dłuższym czasie trwania skierowanej stricte dla młodzieży.

W miesiącu wrześniu 2024r., w odpowiedzi na postulaty uczestników mityngów AA, utworzona została SAMOPOMOCOWA GRUPA WSPARCIA, przy aprobach Pana Burmistrza Krzysztofa Jaworskiego i członków GKRPA oraz Dyrekcji CUS. Grupa wsparcia spotyka się w piątki w pomieszczeniach SENIOR+. W spotkaniach uczestniczy 8-12 osób, większość to osoby biorące też udział w mityngach AA.

Według opinii uczestników, grupa wsparcia pomaga w bieżącym zachowaniu trzeźwości w sytuacjach zagrażających nawrotom i zapiciu. Odstęp tygodnia pomiędzy mityngami AA wymuszał na chętnych potrzebę udania się na mityng do Piły, Wałcza czy Czarnkowa.

W obecnej sytuacji mają dostęp do reakcji na miejscu i to w odstępie tylko 3 dni.

W roku 2024 na międzysektorową politykę przeznaczono kwotę 44 711,40 zł między innymi na: warsztaty edukacyjne dla dzieci, organizację Mikołajek dla dzieci ze świetlic wychowawczych, szkolenie wprowadzające do programu FreD Goes Net oraz montaż monitoringu miejskiego.

W zakresie zadania nr 5 „Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego” wsparcia udzielił Punkt Pomocy Kryzysowej.

W ramach swoich zadań, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego 10 osób. Ponadto członkowie komisji przeprowadzili 4 kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi). Podczas kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kolejnym zadaniem wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jakie realizuje GKRPA jest wydawanie postanowień w sprawie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2024 roku komisja wydała 12 postanowień w sprawie pozytywnej opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą nr L/463/18 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia dla terenu gminy Trzcianka maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Na funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2024 roku wydatkowano środki w kwocie 70 168,82zł.

Ograniczanie dostępu do alkoholu.

W 2024 roku w gminie Trzcianka zostało przeprowadzone terenowe szkolenie z audytem w punktach sprzedaży napojów alkoholowych. Zadanie zostało przeprowadzone przez Centrum Działań Profilaktycznych z Wieliczki.

Głównym celem projektu było ograniczenie naruszeń prawa w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieuprawnionym, w tym szczególnie dzieci i młodzieży oraz zwiększenie ilości sprzedawców, którzy kontrolują dowód osobisty młodo wyglądających klientów. Wyznaczono również precyzyjnie zdefiniowane cele szczegółowe, które obejmowały:

- a) Wyposażenie uczestników szkoleń w kompendium wiedzy i umiejętności w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi i dobrymi praktykami w tym zakresie;
- b) Zwrócenie uwagi beneficjentów projektu na inne możliwe nieprawidłowości związane ze sprzedażą alkoholu, takie jak naruszenie zasad reklamy i promocji napojów

alkoholowych, sprzedaż wyłącznie z przyznanym rodzajem zezwolenia czy zatrudnianie do sprzedaży alkoholu wyłącznie osób pełnoletnich.

Program „2S” jest działaniem nakierowanym na zmianę zachowań wśród sprzedawców napojów alkoholowych, którzy potencjalnie mogliby naruszyć prawo w zakresie sprzedaży i podawania alkoholu osobom nieuprawnionym – szczególnie dzieciom, młodzieży, ale też dorosłym, którzy próbują zakupić alkohol dla nieletnich.

W ramach projektu, do badania audytowego podanych punktów było: 30, ale objętych audytem zostało 28.

Metoda badawcza „Tajemniczy klient” jest wykorzystywana w wielu państwach do badania dostępności alkoholu oraz używana, jako jedna z metod ograniczania podaży alkoholu dla osób nieuprawnionych do kupowania.

W kwietniu 2024 roku, została przeprowadzona rekrutacja osób do roli „tajemniczych klientów” (TK) realizujących audyty (przed szkoleniem w punkcie), a także ich przeszkolenie. W wyniku tych działań w dniu 30.04.2024r., przeszkolony 18. letni chłopak -wyglądający młodziej , bo na około 17.lat udał się wraz z trenerem Centrum Działań Profilaktycznych (CDP) do punktów sprzedaży i podjął próbę zakupu alkoholu (najczęściej piwa). Celem tego badania było sprawdzenie czy sprzedawca poprosi „Tajemniczego klienta „ o dokument tożsamości potwierdzający tym samym jego pełnoletność.

Bezpośrednio po próbie zakupu , trener CDP przeprowadził w punktach sprzedaży szkolenie dotyczące konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, które podyktowane jest m. in. tym ,że nawet za jednorazową sprzedaż nieletnim grożą wysokie kary- z utratą zezwolenia łącznie. Nikt nie ma wypisanego wieku na twarzy, dlatego chcemy chronić sprzedawców przed nieświadomym popełnianiem przestępstwa. Po szkoleniu, trener CDP, wręczył certyfikat i materiały.

Liczbowe podsumowanie badania:

Wyniki audytu przedstawiają się następująco:

- Liczba punktów zgłoszonych do audytu: 30
- Liczba punktów, w których zrealizowano badanie: 28
- Liczba sprzedawców, którzy nie prosili o dowód osobisty: 12
- Liczba sprzedawców, którzy prosili o okazanie dowodu tożsamości: 16
- Liczba punktów zamkniętych/nieczynnych podczas audytu: 2

Powyższe wyniki pokazują, że 42,86 % sprzedawców w przypadku zakupu alkoholu przez osobę, która potencjalnie może być nieletnia – nie sprawdzało dowodu tożsamości, a 57,14 % sprzedawców potwierdziło pełnoletniość osoby kupującej – co jest wynikiem przeciętnym, ale też potwierdza to, jak ważne są cykliczne kontrole i szkolenia w gminie Trzcianka.

Przepisy jednoznacznie określają, że każda osoba sprzedająca alkohol w Polsce ma obowiązek-w przypadku wątpliwości, co do pełnoletniości nabywcy – zażądać potwierdzenia wieku poprzez dowód tożsamości.

W Polsce – w tym; jak jasno wynika z audytu, także w gminie Trzcianka – sprzedawcy często tłumaczą, że wiek klienta ocenili na tzw. Oko. Dowodzi to potrzeby cyklicznych kontroli i szkoleń sprzedawców alkoholu.

W trakcie przeprowadzenia audytu „Tajemniczego Klienta” i szkolenia sprzedawców, trener CDP zwracał również uwagę na prawidłowość oznakowania punktów sprzedaży alkoholu. Tabliczki dotyczące zakazu sprzedaży osobom nieletnim i nietrzeźwym widniały w punktach sprzedaży i punktach gastronomicznych w gminie Trzcianka.

Najważniejsze wnioski z realizacji zadania można streścić następująco:

- Wyniki ewaluacji sugerują potrzebę szkoleń i kontroli, które pomogą w ograniczeniu dostępności alkoholu dla osób wyglądających na nieletnie i nietrzeźwe,
- Sprzedaż alkoholu osobom nieletnim w gminie Trzcianka jest prawdopodobna. Wydaje się jednak, że sprzedawcy w większości przypadków robią to nieświadomie-oceniając wiek po wyglądzie, co może być często łudzące.
- Zgromadzony w toku realizacji niniejszego zadania materiał, powinien w przyszłości posłużyć do tworzenia analiz ryzyka o, których mówi art. 47 ust. 1 prawa przedsiębiorców na potrzeby planowanych kontroli przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu.
- Program, by utrwalić jego skuteczność, należy realizować rok po roku. Zgodnie z doświadczeniem Centrum Działań Profilaktycznych, zebranymi na obszarach, gdzie program był już realizowany (przez CDP) – zmiany są trwałe i utrzymują się przez wiele lat.

Planując w przyszłości podobne zadania, należy brać pod uwagę, nie tylko zjawisko samoistnego zanikania w czasie efektów szkoleniowych, lecz również bardzo wysoką rotację personelu w sklepach i lokalach gastronomicznych. W związku z tym, niezwykle istotnym czynnikiem jest powtarzalność programu, a także planowanie kontroli punktów sprzedaży w oparciu o wyniki tego typu badań.

Łącznie w 2024 roku na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wykorzystano środki finansowe w kwocie 1 156 045,98zł.

Całość wydatkowanych środków 1 156 045,98 zł (w tym dotacja celowa z UMWW w kwocie 400 000,00 zł przeznaczona na modernizację świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w Straduniu).

Efekty podejmowanych działań

W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024, osiągnięto następujące efekty:

- wzrost umiejętności społecznych dzieci i młodzieży, w tym umiejętności współpracy w grupie, zwiększenie potrzeby aktywności fizycznej i dbania o zdrowie, umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji społecznych, przewidywania konsekwencji własnych działań i zachowań, poznanie i rozwinięcie zainteresowań,
- zwiększenie świadomości społecznej na temat problematyki uzależnień, symptomów zażywania środków psychoaktywnych, zapobiegania czy opóźniania inicjacji zachowań ryzykownych,
- rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy,
- poprawa potencjału integracji rówieśniczej i międzypokoleniowej poprzez wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez dzieci i młodzież oraz całe rodziny,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i specjalistycznego wsparcia.

Poniżej zestawienie wydatków

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	631 197,82 zł
a) Organizacja wypoczynku lub aktywności dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym	48 355,33 zł
b) Edukacja publiczna oraz edukacja kadr z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy domowej, FASD	5 880,00 zł
c) Prowadzenie gminnych świetlic środowiskowo - wychowawczych (opiekunowie, wyposażenie, usługi), w tym dostosowanie świetlic do formy placówek wsparcia dziennego	76 962,49 zł
	500 000,00 zł
SALA STRADUŃ 2024 Modernizacja świetlicy opiekuńczo - wychowawczej w Straduniu	
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych	74 857,19 zł

a) Finansowanie różnych form wypoczynku i aktywności dzieci i młodzieży połączonych z oddziaływaniem profilaktycznym, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych	33 319,03 zł
b) Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców	4 524,28 zł
c) Organizacja i prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych, w tym kampanii społecznych dostosowanych do różnych grup społeczeństwa w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani, promujących aktywny, bezpieczny i trzeźwy sposób spędzania wolnego czasu	37 013,88 zł
Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	102 711,40 zł
a) Wspomaganie służb, instytucji, NGO oraz osób zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej w zakresie profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, promowania zdrowego stylu życia, wspieranie prospołecznych działań z udziałem mentorów, programów liderkich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego	59 000,00 zł
b) Realizacja lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych (zakup materiałów i narzędzi oraz usług w celu realizacji programów i akcji profilaktycznych)	43 711,40 zł
Utrzymanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	70 168,82 zł
a) Wynagrodzenia	70 168,82 zł
b) Szkolenia i podróże służbowe	- zł

c) zakup materiałów i narzędzi służących obsłudze technicznej pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- zł
Ograniczanie dostępu do alkoholu	3 000,00 zł
a) szkolenia dla sprzedawców oraz służb	3 000,00 zł
umowy z Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim	49 407,00 zł
Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych ujętych w Systemie rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, opartych na naukowych podstawach w placówkach oświatowych gminy Trzcianka	14 207,00 zł
II Trzcieńskie Dni Profilaktyki – czas na zdrowie	22 400,00 zł
II Trzcieńskie Dni Profilaktyki – czas na zdrowie wkład własny	12 800,00 zł
Edukacyjna opieka wychowawcza	4 059,00 zł
Razem	935 401,23 zł